

مبانی و اصول تشریفات

www.ketab.ir

مؤلفین:

دکتر یونس عالی پور / دکتر مهدی صابر

سرشناسه: عالی پور، یونس، ۱۳۴۷ -
عنوان و نام پدیدآور: مبانی و اصول تشریفات / مولفین یونس عالی پور، مهدی صابر.
مشخصات نشر: قم: بین الحرمین، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری: ۱۹۰ ص.: مصور(بخشی رنگی)، جدول.
شابک: ۲۵۰۰۰۰ ریال: ۶-۳۹-۸۷۲۹-۹۷۸-۶۰۰
وضعیت فهرست نویسی: قیفا
یادداشت: نمایه
موضوع: آداب دیپلماتیک
Diplomatic etiquette
موضوع: آداب دیپلماتیک - ایران
Diplomatic etiquette -- Iran
شناسه ورود: صابر، مهدی، ۱۳۶۴ -
رده بندی کنگره: ۱۳۹۶۲/۱۴۳۴۱۷
رده بندی دیوید: ۳۹۹
شماره کتابشناسی: ۴۸-۶۵۱

مبانی و اصول تشریفات

نویسنده: دکتر یونس عالی پور / دکتر مهدی صابر
ویراستار ادبی: الهام موسوی جعفری پور
ناشر: بین الحرمین
نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۶
لیتوگرافی: هنارس
چاپ: چاپخانه مرسین
شابک: ۶-۳۹-۸۷۲۹-۹۷۸-۶۰۰
تیراژ: ۵۰۰ نسخه
قیمت: ۲۵۰۰۰ تومان

حق چاپ برای ناشر محفوظ می باشد

فهرست

مقدمه:	۱۳
(فصل اول) اهمیت شناخت تشریفات و الزام وجود آن در روابط انسانی	۱۵
۱- تعارف و اصطلاحات	۱۷
۱-۱- تشریفات (Protocol)	۱۷
۱-۲- ادب یا نزاکت (Manner /syn /Etiquette)	۱۹
۲- لزوم وجود تشریفات	۲۰
۳- مشخصه های تشریفات	۲۲
۴- ویژگی های تشریفات	۲۳
۵- فرآیند تشریفات	۲۴
۱-۵- مراحل تشریفات	۲۴
۱-۱-۵- استقبال	۲۵
۲-۱-۵- حمل و نقل	۲۵
۳-۱-۵- اسکان	۲۵
۴-۱-۵- پذیرایی	۲۵
۵-۱-۵- بدرقه	۲۶
۶- قانون طلایی تشریفات	۲۶
(فصل دوم) پیشینه ی تاریخی تشریفات در ادوار تاریخی جهان	۳۱
(بخش اول) پیشینه ی تاریخی تشریفات در ادوار تاریخی اروپا	۳۱
۱- شوالیه	۳۶
۱-۱- رقابت های رزمی	۳۷
۲- آداب پیکار	۳۷

۳۷	۳- آداب شکار و قوش بازی
۳۸	۴- جایگاه تجار در قرون وسطی
۳۸	۵- شهرها و بازارهای مکاره
۳۸	۶- یونانیان
۳۹	۷- رومیان
۳۹	۸- اروپای فتودالی
۴۱	(بخش دوم) پیشینه ی تاریخی تشریفات در ادوار تاریخی آسیا
۴۳	۱-۱-۱- تشریفات ازدواج در هند
۴۳	۱-۱-۱- آداب و تشریفات خواستگاری
۴۶	۱-۲-۱- رسم ساتی
۴۹	۱-۳-۱- عادات غذا خوردن هندوان
۴۹	۱-۴-۱- پوشاک در میان هندیان
۵۰	۲- چین
۵۱	۲-۱-۱- نژاد مردم چین
۵۲	۲-۱-۱-۱- سلسله هُن
۵۳	۲-۱-۱-۲- سلسله تانگ
۵۳	۲-۲- ادیان ابتدائی چینی
۵۶	۲-۳- فرهنگ و آداب و رسوم چین
۵۶	۲-۳-۱- مراسم باستانی ازدواج در چین
۵۷	۲-۳-۱-۱- خواستگاری
۵۷	۲-۳-۱-۲- طالع بینی روز تولد
۵۷	۲-۳-۱-۳- تقدیم هدایای نامزدی
۵۸	۲-۳-۱-۴- تقدیم هدایای عروسی
۵۸	۲-۳-۱-۵- تعیین تاریخ عروسی

۵۸	۲-۳-۱-۶- جشن عروسی
۵۹	۲-۳-۲- سال نوی چینی
۵۹	۲-۳-۳- جشن فانوس
۶۰	۲-۳-۴- عید بهار چین
۶۱	۲-۳-۵- عید چون یانگ
۶۳	۲-۳-۶- اهمیت نوشیدن چای در چین
۶۵	(بخش سوم) پیشینه ی تشریفات در ادوار تاریخی ایران
۶۷	۱- آئین تشریفات در ادوار پیشین ایران
۶۸	۱-۱- میدان برگزار مراسم تشریفات در این ادوار
۶۸	۱-۲- جایگاه مقامات داخلی و نحوه ورود نمایندگان و سفرای خارجی
۶۹	۱-۳- ترتیب ملاقات و نحوه گزارش امور
۷۰	۱-۴- جایگاه مسئول تشریفات در این ادوار
۷۰	۱-۵- چگونگی تشریفات رسمی در دربار شاه افشار
۷۱	۲- جشن های تشریفات در ایران باستان
۷۲	۲-۱- خردادگان
۷۲	۲-۲- فروردین گان
۷۳	۲-۳- اردیبهشت گان
۷۳	۲-۴- جشن تیرگان
۷۴	۲-۵- مهرگان
۷۴	۲-۶- جشن شب یلدا
۷۴	۲-۷- جشن چهارشنبه سوری
۷۹	(فصل سوم) تشریفات از منظر مذهب در ادیان مختلف
۸۱	۱- تشریفات در جاهلیت
۸۱	۱-۱- نظام قبیله مدار
۸۲	۱-۲- ویژگی های عصر جاهلیت

- ۸۲..... ۱-۲-۱- تعصب
- ۸۴..... ۲-۲-۱- تقلید کورکورانه
- ۸۵..... ۳-۲-۱- شرب خمر
- ۸۵..... ۴-۲-۱- از خود بیگانگی
- ۸۶..... ۳-۱- صفات پسندیده اعراب در دوران جاهلیت
- ۸۶..... ۱-۳-۱- مهمانداری و بخشندگی
- ۸۷..... ۱-۳-۱- شجاعت
- ۸۷..... ۱-۳-۱- جسارت و سرعت عمل
- ۸۸..... ۴-۳-۱- غرور و عجب
- ۸۸..... ۵-۳-۱- وفای به عهد
- ۸۹..... ۶-۳-۱- حمیت و شجاعت
- ۸۹..... ۴-۱- روحیات عرب جاهلی
- ۹۰..... ۵-۱- عرب جاهلی و خرافات
- ۹۱..... ۶-۱- عرب جاهلی و زنان
- ۹۲..... ۷-۱- عرب جاهلی و آداب و رسوم
- ۹۲..... ۸-۱- انواع ازدواج در زمان جاهلیت پیش از اسلام
- ۹۳..... ۱-۸-۱- نکاح صحیح
- ۹۳..... ۲-۸-۱- نکاح استبضاع
- ۹۳..... ۳-۸-۱- نکاح جمعی
- ۹۳..... ۴-۸-۱- ازدواج پرچمداران (صواحب الزانیات)
- ۹۳..... ۵-۸-۱- نکاح شغار
- ۹۴..... ۶-۸-۱- نکاح مقت
- ۹۴..... ۷-۸-۱- نکاح بدل
- ۹۴..... ۹-۱- آداب و رسوم اجتماعی عرب جاهلی
- ۹۴..... ۱-۹-۱- شعر سرایی

- ۹۵-۱-۹-۲-کارکرد شاعر قبیله.....
- ۹۶-۲-تشریفات مذهبی در دین صابئی.....
- ۹۷-۱-۲-صابئین مندایی و آداب و رسوم آن‌ها.....
- ۹۸-۱-۱-۲-احکام صابئین مندایی.....
- ۹۸-۲-۱-۲-احکام ازدواج.....
- ۹۹-۳-۱-۲-آداب و رسوم صابئین مندایی.....
- ۱۰۰-۳-تشریفات اعمال مذهبی در دین زرتشت.....
- ۱۰۰-۱-۳-یابیش در آتشکده.....
- ۱۰۲-۲-۳-روحانیت زرتشت.....
- ۱۰۲-۳-۳-اعیاد و مراسم.....
- ۱۰۳-۴-۳-اصول عملی دین زرتشت.....
- ۱۰۴-۵-۳-اصول اخلاقی، اجتماعی زرتشتیان.....
- ۱۰۵-۶-۳-احکام حقوقی زن و مرد در آئین زرتشت.....
- ۱۰۶-۷-۳-طلاق در آئین زرتشت.....
- ۱۰۶-۸-۳-مراسم سدره پوشی.....
- ۱۰۷-۹-۳-مراسم گشتی بستن.....
- ۱۰۷-۴-آئین و آداب تشریفات در دین اسلام.....
- ۱۱۰-۱-۴-اعتقاد به نبوت.....
- ۱۱۱-۲-۴-اعتقاد به امامت.....
- ۱۱۱-۳-۴-اعتقاد به معاد.....
- ۱۱۲-۴-۴-سایر باورها و اعتقادات در اسلام.....
- ۱۱۲-۵-عبادات در اسلام.....
- ۱۱۲-۶-جایگاه اخلاق در اسلام.....
- ۱۱۳-۷-وظایف مدنی و اجتماعی در اسلام.....
- ۱۱۳-۸-نقطه تمایز و اختلاف در بین گروه‌های مسلمان.....

- ۱۱۳..... ۸-۱- مذهب شیعه
- ۱۱۴..... ۸-۲- اهل سنت
- ۱۱۴..... ۸-۳- خوارج
- ۱۱۴..... ۹- آداب ازدواج از دیدگاه اسلام
- ۱۱۴..... ۹-۱- ازدواج با انگیزه و نیت الهی
- ۱۱۵..... ۹-۲- نماز و دعا برای امر ازدواج
- ۱۱۷..... ۹-۳- مراسم خواستگاری
- ۱۱۹..... ۹-۳-۱- رعایت شئون اسلامی در مراسم خواستگاری
- ۱۲۰..... ۹-۳-۲- مباحرات و محرمات در خواستگاری
- ۱۲۱..... ۹-۳-۳- نظر خواهر و مادر در ازدواج
- ۱۲۲..... ۹-۳-۴- مهریه
- ۱۲۲..... ۹-۳-۴-۱- نوع و مقدار مهریه
- ۱۲۳..... ۹-۳-۴-۲- وظیفه مردان در تعهد به پرداخت مهریه
- ۱۲۴..... ۹-۳-۴-۳- مهریه حضرت زهرا (علیها السلام)
- ۱۲۶..... ۹-۳-۴-۴- مهرالسنه
- ۱۲۷..... ۹-۳-۴-۵- پاداش بخشیدن مهریه
- ۱۲۹..... ۹-۳-۵- شیرینها
- ۱۳۰..... ۹-۳-۶- جهیزیه
- ۱۳۰..... ۹-۳-۶-۱- ویژگی‌های جهیزیه اسلامی
- ۱۳۳..... ۹-۳-۷- مراسم جشن ازدواج
- ۱۳۴..... ۹-۳-۷-۱- بهترین زمان برای برگزاری مراسم ازدواج
- ۱۳۵..... ۹-۳-۷-۲- شادمانی در عروسی
- ۱۳۷..... ۹-۳-۷-۳- ولیمه دادن
- ۱۴۰..... ۹-۳-۸- جایگاه استخاره در ازدواج
- ۱۴۲..... ۱۰- آداب مهمانی از منظر اسلام

- ۱۴۴ ۱-۱- ترغیب به مهمانی دادن
- ۱۴۵ ۲-۱- تشویق به پذیرفتن دعوت مؤمن
- ۱۴۶ ۳-۱- آثار و برکات مهمان برای میزبان
- ۱۴۸ ۴-۱- وظایف میزبان
- ۱۵۴ ۵-۱- وظایف مهمان
- ۱۶۱ ۱۱- تغییرات آداب و رسوم در ایران پس از ورود اسلام
- ۱۶۲ ۱۲- جایگاه ارتباطات اجتماعی در اسلام
- ۱۶۲ ۱-۱۲- ریزش فعالیت‌های جمعی
- ۱۶۳ ۲-۱۲- قرار دادن مناسبت‌ها، ایام و لیالی خاص برای انجام فعالیت‌های جمعی
- ۱۶۴ ۳-۱۲- قرار دادن اماکن خاص برای ایجاد ارتباطات جمعی
- ۱۶۴ ۴-۱۲- تشریع احکام اجتماعی برای مسلمانان
- ۱۶۹ (فصل چهارم) نقش تشریفات در امور ارتباطی، تجاری و دیپلماتیک
- ۱۷۲ ۱- ارتباطات غیرکلامی در تشریفات
- ۱۷۲ ۱-۱- کانال‌های برقراری ارتباطات غیرکلامی و اصول دیپلماتیک
- ۱۷۳ ۱-۱-۱- فاصله یا حریم خصوصی (Distance Intimate)
- ۱۷۳ ۲-۱-۱- فاصله یا حریم شخصی (Distance Personal)
- ۱۷۳ ۳-۱-۱- فاصله یا حریم اجتماعی (Social Distance)
- ۱۷۴ ۴-۱-۱- فاصله یا حریم عمومی (Distance Public)
- ۱۷۴ محتوای صوت و توجه به فاصله‌ها
- ۱۷۴ ۲-۱- محل برگزاری مراسم یا تشریفات رسمی
- ۱۷۵ نکات قابل توجه در مورد محل برگزاری مراسم یا تشریفات رسمی
- ۱۷۶ ۳-۱- مکان جلوس افراد در جلسه
- ۱۷۶ ۱-۳-۱- عمده‌ترین اشکال چیدن میزها
- ۱۷۶ UOTL
- ۱۷۶ ۲-۳-۱- میز «دایره ای» یا «O»

۱۷۶.....	۱-۳-۳- میز «T»
۱۷۷.....	۱-۳-۴- میز یو «U»
۱۷۷.....	۱-۳-۵- میز «L»
۱۷۷.....	۴- توجه به وضعیت میهمانداران
۱۷۷.....	۲- سلام و احوالپرسی
۱۷۸.....	۳- دست دادن
۱۸۰.....	۴- لباس و پوشش ظاهری
۱۸۰.....	۵- نحوه معرفی و آشنایی
۱۸۲.....	۶- اصول تشریفات ارتباط با مشتری
۱۸۳.....	۶-۱- محورها و جنبه مشتری
۱۸۳.....	۶-۱-۱- نگرش مثبت
۱۸۳.....	۶-۱-۲- حرفه ای بودن
۱۸۳.....	۶-۱-۳- مخالفت نکردن با مشتری
۱۸۴.....	۷- تشریفات در مراودات بین المللی - جاری
۱۸۶.....	۸- تشریفات در ارتباطات دیپلماتیک
۱۸۷.....	۸-۱- دیپلماتیک (دیپلماسی)
۱۸۸.....	۸-۲- دیپلمات
۱۹۰.....	منابع

مقدمه:

هر کشوری دارای آداب و رسوم خاصی است، که زائیده شرایط زندگی مردم آن کشور است. این آداب و رسوم در گذر زمان به قوانین نا نوشته‌ای به عنوان اصول اخلاقی آن کشور مبدل گشته و پایه و اساس تمامی این اصول اخلاقی بر پایه ی احترام در گفتار و رفتار نسبت به سایر ملل و جوامع می باشد، تا آن چه که موجب آزدگی افراد در مناسبات اجتماعی سراسر جهان تعیین گردیده، بر دیگران نیز روا داشته نشود. از این رو در دنیای امروز تمامی ارتباطات انسانی اعم از سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و تفریحی خانوادگی، منوط به رعایت اصول و آئین تشریفات است. از این جهت تشریفات به یک سنای تجمل گرایی، بلکه به معنای نظم دهی سازمانی است، که به طور روزانه فعالیت منسجم را در پیش دارد و تشریفات از اصول اولیه ارتباطات اجتماعی آن به شمار می رود. حال باید دانست که تشریفات رعایت یکسری قوانین رفتاری است، که نه تنها توسط نمایندگان یک کشور بلکه توسط نمایندگان و کارگزاران اکثر نظام های سیاسی و اجتماعی مخفف رعایت می شود و متناسب با ساختار اجتماعی و فرهنگی، ویژگی های مذهبی و تاریخی و آداب و رسوم یک کشور تغییراتی در اجرای آن به عمل می آید. با این تفاسیر در امر تشریفات با تمام تفاوت هایی که در اصول اخلاقی و رفتاری در جوامع گوناگون وجود دارد، قوانین و ضوابط مشابهی وجود دارد، که فراگیری آن به صورت همگانی نظم را در قالب رفتاری منسجم در دستگاه ها و سازمان ها به ارمغان خواهد آورد. کوشش صاحب اثر در این مجموعه بر آن است، تا گامی کوچک در جهت ارتقاء امر ارتباطات و مناسبات تشریفاتی برداشته و راه کارهای شایسته ای در زمینه های مختلف زندگی، محل کار، اماکن عمومی، گفتگوهای رسمی، سفرهای کاری و توریستی و... ارائه دهد.